

Katona volt e a csendőr?

A galántai karhatalmi csendőr zászlóalj páncélos századában szolgáltam 1944. márciusától főhadnagyként, mint rangidős tiszt. Először az *Ansaldo* kisharckocsik kiképzésével és harcászati alkalmazásával foglalkoztunk. A nyár folyamán, amikor hat *Csaba* páncélgépkocsit kaptunk, én vettem át a páncélgépkocsi szakaszt. Ettől fogva állandóan különleges feladatokkal voltam megbízva, amikhez páncélozott, gyorsan mozgó járműre volt szükség. Ugyanis a honvédség páncélgépkocsijai harcászati alkalmazásban voltak és csak a csendőrség rendelkezett ezekkel a páncélos járművekkel.

November folyamán, Szily István cső. őrnagy, az akkori zászlóalj parancsnok—a zászlóalj a Ludovika Akadémián állomásozott—felhívott, hogy vonuljak ki Csepelszigetre két *Csaba* páncélgépkocsival és jelentkezzek Németh Dezső huszár alezredesnél. Kiérve a Szigetre, megtudtam, hogy az alezredes úr harc-álláspontja a rádió adótorony beton bunkerjében van. Jelentkezésem után közölte, hogy ha az orosz támadás következtében el kellene hagyniuk a bunkert, én nyujtsak védelmet a két *Csabával*. Láttam, hogy telefonon keresztül milyen nagyszerűn irányította a sziget nyugati részének a védelmét.

Mivel egyenlőre nem volt szükség rám, kimentem a védőállásokhoz, ami lövészárokból állt. Itt huszárok, ejtőernyősök és csendőrök próbálták feltartóztatni a támadó orosz erőket. A védelem egyenlőre tartotta magát. Az egyik védelmi sávot a zászlóaljunk egyik gyalogos százada tartotta. Századparancsnok hiányába, ideiglenesen én vettem át a század parancsnokságát. De ez az állapot csak kb. 24 óráig tartott, amíg megérkezett a gyalogos cső. főhadnagy és átvette a századot. Az oroszok tüzérségi és aknavető tüzzel árasztották el a védelmi állásokat. Mondhatom, hogy igen eredményesen aknáztak a 8 cm.-es aknavetőikkel. Egyszerre csak látom, hogy egy katonai teher gépkocsi érkezik és valamilyen eddig nem látott, eke-szerű gépezetet vontat maga után. A kezelők, akik pártszolgálatosak voltak, leugráltak és beirányították az új fegyvert, amit, mint megtudtam, Szálasi röppentyűek neveztek, és a nagyon lassú röppályájú buzogány kinézésű lövedékekkel lőni kezdték az orosz vonalakat. A tüzeléssel hatalmas füstfelhő keletkezett és a buzogányok lassan forogva repültek az ellenség állásai felé. Hogy milyen hatást értek el a fegyverrel és hogy mennyire voltak pontosak, azt sohasem tudtuk meg.

Csepelszigetre való érkezésem előtt egy csendőrszázad, amely védelemre volt beásva, ellentámadást hajtott végre a támadó oroszok ellen. A

század parancsnoka, Hálmós Ödön cső. Főhadnagy, szuronyos puskával rohamot rendelt el. Sajnos a túlerővel szemben nem tudtak győzni és a támadás során a rohamozó csendőrszázad élén Hálmós főhadnagy hősi halált halt. A harc során az orosz harckocsi az elesett bajtársunk testét a földbe taposta.

Mi az erősen aknázó oroszok elől próbáltunk a Korbuly villában védelmet találni. Ez a gyönyörű kastély az óriási üvegablakokkal nem sok védelmet nyújtott. A kastély a csepeli gépgyár tulajdonosáé volt. Rövidesen elhagytuk az épületet. Az aknatűz után az oroszok támadást indítottak és megnyomták a védővonalat, amit a huszárok, ejtőernyősök és a csendőrök próbáltak tartani. Balra a németek is feladták a vonalat. Láttam egy német alezredest, akit az orosz akna telibe talált, semmi nem maradt belőle. Igyekeztem vissza, a két rádió nagyadótornyánál hagyott *Csabákat* elérni, szerencsének mondható, hogy a közben felrobbantott nagyadó torony nem a páncélkocsira, hanem melléje zuhant.

A szigetről a töltésen egy igen keskenynek mondható út vezetett ki és ez már tömve volt menekülő német tüzéséssel. Mi is besoroltunk az áradatba. Az utánam jövő *Csaba* páncélkocsi valami oknál fogva, nyilván az erőszakos német magatartás miatt, összeakaszkodott az egyik gépvontatású Göring német löveggel. Az összeütközés olyan erős volt, hogy mind a két jármű legurult a töltésről az árokba. Kivontatásról szó sem lehetett, mivel az utánunk jövők sodortak bennünket előre. Gyorsan átvettem a felborult *Csabának* kezelőit és tovább rohantunk a sziget kijáratí hídjához. Szerencsére az oroszok lelassultak, így sikerült átjutnunk Budafokra, ahol a zászlóaljunk többi része védelemre rendezkedett be. Az oroszok nem jöttek, de nehéz tüzérségi tüzettel árasztották el Budafokot. Mi tovább mentünk állomáshelyünkre, a Bolyai Műszaki Akadémiára.

*Dr. André László csendőr százados
Hadak Útján, Bajtársi Híradó,
LVII. Évfolyam, 504. szám, 2006. Január-Február*